

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради
університету
29 серпня 2024 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

_____ 2024 року

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ПРАВОВІ ОСНОВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право
за заочною формою навчання**

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

старший викладач кафедри
міжнародного та європейського права, доктор
філософії з права

_____ Алла КІРИК

«___» _____ 2024 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри міжнародного та європейського права
«28» серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, міжнародного та
європейського права, кандидат юридичних
наук, доцент

_____ Світлана ЛОЗІНСЬКА

«_____» _____ 2024 року

Декан юридичного факультету

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

Обліковий обсяг програми – 0,89 ум.др.арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		4
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	4
	1.2.	Лекції	4
	1.3.	Семінарські заняття	6
	1.4.	Самостійна робота студентів	7
	1.5.	Вимоги до самостійної роботи	8
	1.6.	Підсумковий контроль	9
2.	Схема нарахування балів		10
3.	Рекомендовані джерела		13
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		17

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ т е м и	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усь ого	у тому числі					Усь ого	у тому числі				
			Лек ції	Сем. (пра к).	Лаб ор.	Ін.з ав.	СР С		Лек ції	Сем. (пра к).	Лаб ор.	Ін.з ав.	СР С
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Розширення ЄС і поглиблення інтеграційних процесів на Схід. Східне партнерство ЄС.	12	2	2	-	-	8	12	2	-	-	-	10
2.	Історичні та політичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС	12	2	2	-	-	8	12	2	2	-	-	8
3.	Угода про партнерство та співробітництво. Порядок денний асоціації Україна-ЄС	12	2	2	-	-	8	12	1	-	-	-	11
4.	Угода про асоціацію України та ЄС. Етапи формування, підписання. Ратифікація Угоди про асоціацію.	12	2	2	-	-	8	12	1	2	-	-	9
5.	Інституційне забезпечення інтеграції України та ЄС	12	2	2	-	-	8	12	1	-	-	-	10

6.	Характеристика основних напрямків співпраці між Україною та ЄС в межах Угоди про асоціацію	15	4	4	-	-	7	15	1	-	-	-	14
7.	Співпраця Україна-НАТО	15	4	4	-	-	7	15	2	2	-	-	11
	Всього годин:	90	18	18	-	-	54	90	10	6	-	-	74

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Розширення ЄС і поглиблення інтеграційних процесів на Схід. Східне партнерство ЄС.	2
1.1.	Історичні, економічні та політичні передумови виникнення ідеї об'єднання європейських держав і її еволюція.	
1.2.	Розширення ЄС і поглиблення інтеграційних процесів на Схід.	
1.3.	Східне партнерство ЄС. «Східне партнерство +»: передумови, зміст, наслідки для України.	
1.4.	Моделі координації євроінтеграційних процесів в ЄС	
1.5.	Партнерство з ЄС в умовах з бройного конфлікту з Російською Федерацією.	
2.	Історичні та політичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС	2
2.1.	Історичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС.	
2.2.	Політичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС.	
2.3.	Розвиток політичних та економічних відносин з ЄС після проголошення незалежності України.	
2.4.	Вплив Російської Федерації на відносини України та ЄС.	
3.	Угода про партнерство та співробітництво. Порядок денний асоціації Україна-ЄС	1
3.1.	Передумови укладення УПС	
3.2.	Ратифікація УПС. Структура та зміст УПС	
3.3.	Нормативні акти, прийняті на виконання УПС	
3.4.	Євроінтеграційні процеси в Україні протягом дії УПС.	
3.5.	Причини укладення ПДА. Політичні та економічні процеси в Україні	
3.6.	Розробка та зміст ПДА	
3.7.	Наслідки укладення ПДА	
4.	Угода про асоціацію України та ЄС. Етапи формування, підписання. Ратифікація Угоди про асоціацію.	1
4.1.	Угод про асоціацію України та ЄС. Етапи формування, підписання.	
4.2.	Ратифікація Угоди про асоціацію.	

4.3.	Правова природа та структура Угоди про асоціацію	
4.4.	Наближення законодавства України до права ЄС. Співвідношення понять гармонізація, адаптація, апроксимація, наближення	
4.5.	Законодавче наближення і пряма дія Угоди про асоціацію	
5.	Інституційне забезпечення інтеграції України та ЄС	1
5.1.	Загальна характеристика органів асоціації України-ЄС.	
5.2.	Саміт Україна-ЄС. Парламентський комітет Асоціації. Рада Асоціації	
5.3.	Повноваження Президента України в сфері євроінтеграції	
5.4.	Повноваження органів законодавчої влади в сфері євроінтеграції	
5.5.	Повноваження виконавчої влади в сфері євроінтеграції	
5.6.	Урядовий Офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції	
5.7.	Повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади в сфері євроінтеграції	
5.8.	Роль громадянського суспільства в сфері євроінтеграції	
6.	Характеристика основних напрямків співпраці між Україною та ЄС в межах Угоди про асоціацію	1
6.1.	Європейські стандарти та інструменти їх запровадження в Угоді про асоціацію	
6.2.	Напрямок «Політичний діалог, національна безпека та оборона»: стан виконання та проблеми.	
6.3.	Напрямок «Юстиція, свобода, безпека, права людини»: стан виконання та проблеми.	
6.4.	Напрямок «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею»: стан виконання та проблеми.	
6.5.	Напрямок «Економічне та секторальне співробітництво»: стан виконання та проблеми.	
6.6.	Напрямок «Фінансове співробітництво та боротьба із шахрайством»: стан виконання та проблеми.	
6.7.	Наслідки російсько-української війни для співпраці з ЄС.	
6.8.	Наслідки невиконання Україною Угоди про асоціацію.	
7.	Співпраця Україна-НАТО	2
7.1.	НАТО як міжнародна організація безпеки. Основні завдання НАТО в сфері безпеки. Розширення НАТО.	
7.2.	Правові засади співробітництва Україна-НАТО	
7.3.	Види та наслідки співпраці України та НАТО на сучасному етапі	
7.4.	Розширення видів та форм співпраці України та НАТО.	
	Усього	10

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1.

Тема 2. Історичні та політичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Історичні передумови інтеграційних процесів України-ЄС (в період до незалежності України).
- 2.2. Етапи розвитку відносин України та ЄС з проголошенням незалежності.
- 2.3. Політичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС.

- 2.4. Розвиток політичних та економічних відносин з ЄС після проголошення незалежності України.
- 2.5. Політичний вплив ЄС на Російську Федерацію у зв'язку із збройним конфліктом на території України.
- 2.6. Розвиток політичних та економічних відносин з ЄС з поглибленням програми Східного партнерства ЄС (з 2020 року).

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми
заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Європейський Союз, інтеграція, європейська інтеграція, європейська інтеграція України, євроінтеграційна політика України.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Процес розвитку відносин між Україною та європейським союзом умовно можна поділити на декілька етапів.

Перший етап бере свій початок з 1991 р., тобто з моменту прийняття акту проголошення незалежності та визнання України партнером у міжнародних відносинах Європейським Союзом. Проте, на думку багатьох вчених, стартом відносин між незалежною Україною та Європейським Союзом слід вважати саме 1992 р., коли була проведена зустріч між Президентом України Л. Кравчуком і Головою Комісії Європейських Співтовариств Ж. Делором. З того часу відносини між Україною та Європейським союзом почали активно розвиватися. Цей період характеризується обранням Україною європейського шляху розвитку, налагодженням відносин з ЄС, тобто фактично закладанням фундаменту для подальших дій щодо української євроінтеграції.

За цей час Україна підписала Угоду про партнерство та співробітництво з державами-членами ЄС (червень, 1994 р.), вступила до Ради Європи (1995 р.), затвердила план дій в рамках Європейської політики сусідства, підняла питання щодо надання Україні статусу країни з ринковою економікою, стосовно безвізового режиму з ЄС та спільної розбудови кордону Україна – ЄС.

Завершенням цього етапу слід вважати ухвалення Спільної стратегії ЄС щодо України, де відзначався проєвропейський вибір нашої держави, тобто в грудні 1999 р. Можна дійти висновку, що затвердження Стратегії інтеграції України до ЄС позитивно вплинули на розвиток відносин, адже передбачалося створення передумов для набуття Україною статусу члена ЄС.

Другий етап бере свій початок з моменту затвердження Програми інтеграції України до ЄС (вересень, 2000 р.). Програмою були визначені короткострокові (2000—2001), середньострокові (2002—2003) та довгострокові (2004—2007) завдання інтеграції України до ЄС. Серед пріоритетних завдань: гармонізація законодавства відповідно до норм ЄС; набуття членства у Світовій організації торгівлі (СОТ); проведення переговорів щодо зони вільної торгівлі з ЄС; укладання угод про вільну торгівлю з державами ЄС та ін.

Початком третього етапу можна вважати 22 лютого 2014 р. та подальшу ратифікацію Угоди про асоціацію з ЄС. З того часу діє рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про невідкладні заходи щодо європейської інтеграції України». Також відбулася ратифікація Угоди про асоціацію між ЄС та Україною та було прийнято Розпорядження «Про схвалення рекомендації Ради асоціації між Україною та ЄС про імплементацію Порядку денного асоціації між Україною та ЄС»

(№207).

Євроінтеграція – це не подія, а довготривалий складний процес. Це політика внутрішніх реформ у політичній, соціальній, економічній та правовій сферах. Це зміна законодавчої бази, впровадження стандартів та норм ЄС, зміна в системі вироблення та реалізації державної політики, характеру української економіки. Європейська інтеграція повинна сприйматися в першу чергу не як зовнішня, а як внутрішня державна політика, спрямована на впровадження актуальних для суспільства реформ.

На сьогоднішній день для України вступ до ЄС залишається метою, задля досягнення якої здійснюється активна діяльність в політичній, правовій, економічній та інших сферах.

Намір України розбудувати відносини з Європейським Союзом був вперше проголошений у Постанові Верховної Ради України від 2 липня 1993 року «Про основні напрями зовнішньої політики України». Відносини між Україною та Європейським Союзом були започатковані в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як представник головної в ЄС країни, у своєму листі від імені Європейського Союзу офіційно визнав незалежність України. У подальшому стратегічний курс України на європейську інтеграцію був підтверджений та розвинутий у Стратегії інтеграції України до ЄС, яку схвалено 11 червня 1998 року, та Програмі інтеграції України до ЄС, схваленій 14 вересня 2000 року. В ній була проголошена довготермінова стратегічна мета - європейська інтеграція України.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» однією з основоположних засад зовнішньої політики України є забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в ЄС.

5 березня 2007 року Україна та ЄС розпочали переговорний процес щодо укладення нової угоди між Україною та ЄС.

9 вересня 2008 року на Паризькому саміті Україна та ЄС досягли політичної домовленості про укладення майбутньої угоди в форматі Угоди про асоціацію, яка будуватиметься на принципах політичної асоціації та економічної інтеграції.

Відповідно до домовленостей, досягнутих в ході Паризького саміту Україна-ЄС, у 2009 року сторонами був розроблений та схвалений Порядок денний асоціації, який замінив План дій Україна – ЄС та поставив собі за мету слугувати орієнтиром для проведення реформ в Україні у процесі підготовки імплементації майбутньої Угоди про асоціацію.

На 15-му Саміті Україна-ЄС в Києві 19 грудня 2011 року переговори по майбутній Угоді про асоціацію завершилися, а 30 березня 2012 року текст майбутньої Угоди був парафований главами переговорних команд України та ЄС.

Політичну частину Угоди про асоціацію було підписано 21 березня 2014 року, економічну частину — 27 червня 2014 року. 16 вересня 2014 року Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. З 1 листопада 2014 року здійснювалося її тимчасове застосування.

Повністю Угода про асоціацію між Україною та ЄС набула чинності 1 вересня 2017 року. Це міжнародно-правовий документ, який на договірно-правовому рівні закріплює перехід відносин між Україною та ЄС від партнерства та співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції.

Семінарське заняття 2.

Тема 4. Угода про асоціацію України та ЄС. Етапи формування, підписання. Ратифікація Угоди про асоціацію.

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Угод про асоціацію України та ЄС. Етапи формування, підписання.
- 5.2. Ратифікація Угоди про асоціацію.
- 5.3. Правова природа та структура Угоди про асоціацію.
- 5.4. Наближення законодавства України до права ЄС.
Співвідношення понять гармонізація, адаптація, апроксимація, наближення.
- 5.5. Законодавче наближення і пряма дія Угоди про асоціацію.
- 5.6. Заява України про членство ЄС: стан розгляду та наслідки

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Європейський Союз, Угода про асоціацію, міжнародний договір, міжнародне співробітництво, європейська інтеграція.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Переговори між Україною та Європейським Союзом щодо укладення нової посиленої угоди на заміну Угоди про партнерство та співробітництво розпочалися у березні 2007 р. відповідно до Плану дій Україна-ЄС.

На Саміті Україна-ЄС (вересень 2008 р., м. Париж) сторони досягнули домовленості, що нова посилена угода буде називатися Угодою про асоціацію.

Протягом 2007-2012 рр. відбулися 21 раунд переговорів щодо Угоди про асоціацію та 18 раундів переговорів щодо розділу Угоди про створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі.

19 грудня 2011 р. на Саміті Україна – ЄС оголошено про завершення переговорів щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Ця Угода є більш масштабною у порівнянні з аналогічними угодами, укладеними ЄС з країнами Центральної та Східної Європи.

30 березня 2012 р. на рівні глав переговорних делегацій відбулося парафування Угоди про асоціацію, а 19 липня 2012 р. парафовано розділ Угоди щодо створення зони вільної торгівлі.

З кінця 2012 р. до середини 2013 р. здійснювався офіційний переклад проекту Угоди українською і мовами держав-членів ЄС.

15 травня 2013 р. Колегія Європейської Комісії прийняла рішення рекомендувати Раді ЄС підписати Угоду, а також дозволити її тимчасове застосування до завершення процедур ратифікації державами – членами ЄС. 9 серпня 2013 р. проект Угоди був оприлюднений на Урядовому порталі.

За пропозицією Сторони ЄС було уточнено назву Угоди, і за згодою Української Сторони угода отримала остаточну офіційну назву - «Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони».

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС відбулося в два етапи.

21 березня 2014 р. під час Позачергового Саміту Україна – ЄС було підписано політичну частину Угоди та Заключний акт Саміту, які від імені України підписав Прем'єр- міністр А. Яценюк. Зокрема, підписані Преамбула, Стаття 1, Розділи I «Загальні принципи», II «Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція

у сфері зовнішньої та безпекової політики» і VII «Інституційні, загальні та прикінцеві положення» Угоди. На Саміті Українською Стороною також була зроблена заява, що зобов'язання України, які випливають зі статті 8 Угоди про асоціацію стосовно ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду 1998 р. будуть виконані після внесення відповідних змін до Конституції України.

27 червня 2014 р. в ході засідання Ради ЄС Президентом України П. Порошенком та керівництвом Європейського Союзу і главами держав та урядів 28 держав – членів ЄС була підписана економічна частина Угоди – Розділи III «Юстиція, свобода та безпека», IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею», V «Економічне та галузеве співробітництво» та VI «Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством», які разом з рештою тексту Угоди становлять єдиний документ.

16 вересня 2014 р. Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС.

Українська Сторона передала до депозитарію ратифікаційні грамоти і завершила таким чином всі внутрішньодержавні процедури.

Угода про асоціацію за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним Європейським Союзом. Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні. Передбачена Угодою поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та ЄС визначатиме правову базу для вільного переміщення товарів, послуг, капіталів, частково робочої сили між Україною та ЄС, а також регуляторного наближення, спрямованого на поступове входження економіки України до спільного ринку ЄС.

Відповідно до статті 486 Угоди з 1 листопада 2014 р. здійснювалося її тимчасове застосування до моменту набрання нею чинності.

1 вересня 2017 року після тривалого процесу ратифікації Угода про асоціацію між Україною та ЄС набула чинності у повному обсязі.

Семінарське заняття 3

Тема 7. Співпраця Україна-НАТО

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. НАТО як міжнародна організація безпеки. Структура НАТО.
- 9.2. Основні завдання НАТО в сфері безпеки.
- 9.3. Розширення НАТО.
- 9.4. Конституція України щодо стратегічного курсу України на повноправне членство в Євросоюзі та НАТО.
- 9.5. Правові засади співробітництва Україна-НАТО.
- 9.6. «Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору» про розвиток та поглиблення стратегічного партнерства.
- 9.7. Види та наслідки співпраці України та НАТО на сучасному етапі.
- 9.8. Розширення видів та форм співпраці України та НАТО.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального

матеріалу теми, є: НАТО, безпека, співробітництво, план дій.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Відносини між НАТО і Україною постійно розвиваються з самого моменту отримання Україною незалежності в 1991 році. Зважаючи на стратегічну позицію України як моста між Східною і Західною Європою, відносини між НАТО і Україною мають провідне значення для розбудови миру і стабільності в євроатлантичному регіоні. НАТО і Україна беруть активну участь у міжнародних операціях з підтримання миру та розв'язанні спільних проблем безпеки.

Офіційні відносини між НАТО і Україною розпочалися у 1991 році, коли Україна приєдналася до Ради північноатлантичної співпраці (яка пізніше була замінена на Раду євроатлантичного партнерства), отримавши незалежність після розпаду Радянського Союзу. В 1994 році Україна стала першою країною — членом Співдружності Незалежних Держав (СНД), яка приєдналась до Партнерства заради миру (ПЗМ). Протягом 90-х років ця країна також продемонструвала своє прагнення взяти участь у забезпеченні євроатлантичної безпеки, надаючи підтримку миротворчим операціям під проводом НАТО на Балканах. 9 липня 1997 року в Мадриді український президент і глави держав і урядів НАТО підписали Хартію про Особливе партнерство між НАТО і Україною. Вона стала офіційною основою для відносин між НАТО і Україною і дала можливість державам НАТО підтвердити свою підтримку суверенітету, незалежності, територіальній цілісності, демократичному розвитку, економічного процвітання і статусу неядерної держави України, а також принципу недоторканності кордонів. Альянс вважає це ключовими чинниками стабільності і безпеки в Центральній і Східній Європі та на континенті загалом.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента є однією з основних складових оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання.

Специфікою здійснення самостійної роботи при вивченні зазначеного курсу виступає, насамперед, комплексне та ґрунтовне використання літературних (наукових і нормативних) й інших інформаційних джерел.

Здобувачу вищої освіти за участь у конференції за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною зараховується 10 балів за самостійну роботу. Максимальний бал (10 балів) отримують роботи, оприлюднені у збірнику тез конференції / інтернет-конференції. Для оцінювання подається бібліографічний опис вже опублікованих тез з вказуванням URL доступу.

1.4.1. Перелік завдань для самостійної роботи студентів

- Пройти онлайн-спецпроект «Угода про асоціацію Україна-ЄС» з вкладеним виконаним завданням – сертифікатом. Виконання такого завдання оцінюється в 10 балів. Посилання на онлайн-спецпроект - <https://eu-agreement.ed-era.com>
- Підготувати презентацію за запропонованою темою (на вибір студента). Виконання такого завдання оцінюється в 10 балів
- Написати есе за запропонованою темою (на вибір студента). Виконання такого завдання оцінюється в 10 балів

1.4.2. Тематика презентацій:

1. Історія європейської інтеграції.
2. Еволюція розвитку відносин Європейського Союзу та України.

3. «Східне партнерство» у відносинах Україна – ЄС.
4. Процедури та критерії вступу до Європейського Союзу (в контексті відповідності України вимогам).
5. Україна та Європейський Союз: основні напрями співпраці
6. Історичні та соціокультурні передумови європейської інтеграції України.
7. Європейська політика сусідства.
8. Угода про асоціацію з ЄС: основна характеристика і зміст.
9. Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі з ЄС
10. Державні закупівлі в Угоді про асоціацію
11. Аграрний сектор в Угоді про асоціацію
12. Охорона довкілля в Угоді про асоціацію
13. Соціальна сфера в Угоді про асоціацію
14. Транспортна політика в Угоді про асоціацію
15. Поняття та сутність Копенгагенських та Мадридських критеріїв.
16. Розширення ЄС: етапи, проблеми, досягнення.
17. Інституційне забезпечення виконання Угоди про асоціацію.
18. Наслідки невиконання Україною Угоди про асоціацію
19. Галузеве співробітництво України та ЄС.
20. Співпраця Україна-НАТО

1.4.3. Тематика есе:

1. «Політика сусідства» та її вплив на інтеграційні процеси.
2. Історія відносин України і ЄС.
3. Головні здобутки у відносинах між Україною та ЄС.
4. Значення Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами.
5. Значення Угоди про асоціацію.
6. Переваги та недоліки вступу України до ЄС.
7. Допомога ЄС Україні в умовах воєнного стану
8. Співпраця Україна-НАТО.
9. НАТО як система колективної безпеки.
10. Переваги для України членства в НАТО.
11. Стан відносин Україна-НАТО в контексті агресії росії.
12. Інституційне забезпечення реалізації державної політики європейської інтеграції України.

1.5. Вимоги до самостійної роботи

Завдання обирається студентом самостійно і виконується протягом вивчення дисципліни за ustalеними вимогами із занесенням їх у GOOGLE-клас дисципліни за посиланням: <https://classroom.google.com/c/NzA4NjQxOTI4MzQy?cjc=bc7i332>. Термін виконання самостійної роботи не повинен бути пізніше останнього семінарського заняття з дисципліни в академічній групі, в якій навчається студент.

1.5.1. Основні вимоги до підготовки презентації.

Самостійна робота у формі презентації виконується за допомогою комп'ютерної програми Power Point. Тема презентації обирається студентом добровільно або закріплюється за студентом викладачем на початку семестру і виконується за ustalеними вимогами. Метою підготовки презентацій є закріплення і систематизація студентами отриманих знань у процесі участі в аудиторних заняттях і самостійної роботи.

Виконання такого завдання оцінюється до 10 балів.

Структура презентації: вступ, основна частина, висновок.

Тема презентації може бути як обраною із запропонованого списку тем, так і

сформульована самим автором відповідно до проблематики курсу й власних наукових інтересів. У такому випадку тема повинна бути узгоджена з викладачем

1.5.2. Основні вимоги до написання есе

При виконанні есе необхідно взяти до уваги мету та сутність цього виду роботи студента. Есе повинно містити власні судження автора із обраної тематики, засновані на вивченому та опрацьованому матеріалі не тільки з цієї дисципліни, але й інших навчальних дисциплін. Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, якщо такі були використані при написанні есе. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с.8].

Виконання такого завдання оцінюється до 10 балів.

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 12 кеглем через 1 інтервал. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 3,0 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг есе – до 5 сторінок формату А4.

Тема есе може бути як обраною із запропонованого списку тем, так і сформульована самим автором відповідно до проблематики курсу й власних наукових інтересів. У такому випадку тема повинна бути узгоджена з викладачем.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залежно від безпекової ситуації в країні та регіоні залік може проводитись у формі усного опитування або виконання тестових завдань.

Структура залікового білету включає три теоретичних питання.

Тестові завдання складаються з 30 закритих питань з однією правильною відповіддю.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Розширення ЄС і поглиблення інтеграційних процесів на Схід.
2. Східне партнерство ЄС.
3. Моделі координації євроінтеграційних процесів
4. Партнерство з ЄС в умовах збройного конфлікту з Російською Федерацією.
5. Історичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС.
6. Політичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС.
7. Вплив Російської Федерації на відносини України та ЄС.
8. Угода про партнерство та співробітництво.
9. Порядок денний асоціації Україна-ЄС.
10. Угод про асоціацію України та ЄС. Етапи формування, підписання.
11. Правова природа та структура Угоди про асоціацію
12. Ратифікація Угоди про асоціацію.
13. Наближення законодавства України до права ЄС.
Співвідношення поняття гармонізація, адаптація, апроксимація, наближення
14. Законодавче наближення і пряма дія Угоди про асоціацію.
15. Заява України про членство ЄС: стан розгляду та наслідки.
16. Загальна характеристика органів асоціації України-ЄС. Проблема співвідношення повноважень
17. Повноження Президента України в сфері євроінтеграції
18. Повноження Верховної ради України в сфері євроінтеграції
19. Повноження Кабінету Міністрів України в сфері євроінтеграції
20. Повноження Віце-прем'єр-міністра України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції в сфері євроінтеграції

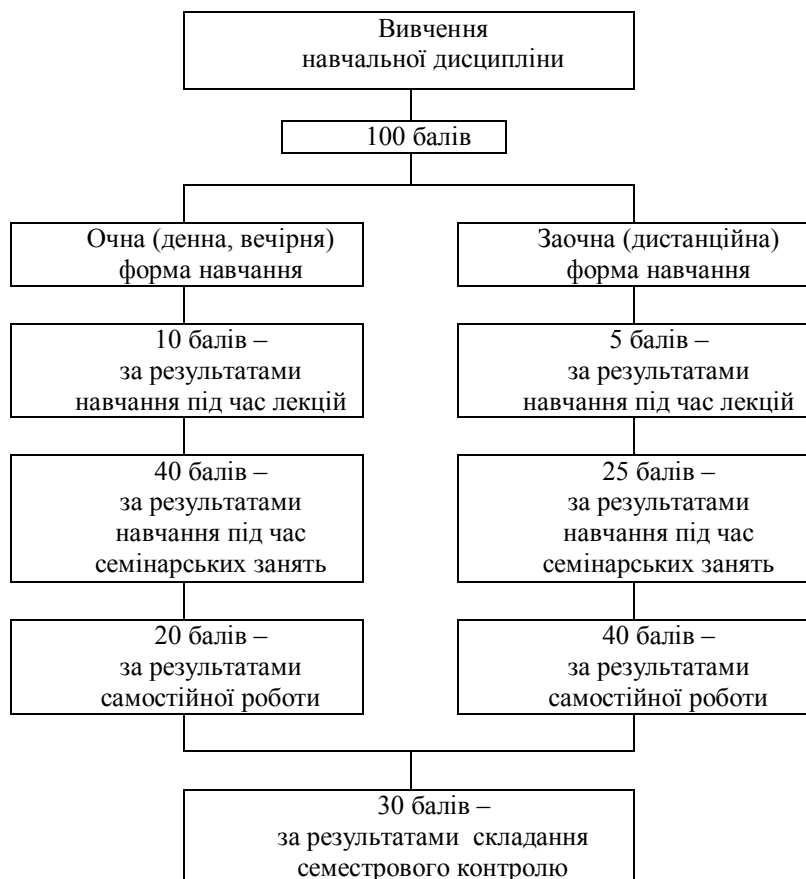
21. Повноваження Урядового комітету з питань європейської, євроатлантичної інтеграції, міжнародного співробітництва та регіонального розвитку в сфері євроінтеграції
22. Урядовий Офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції
23. Повноваження центральних органів виконавчої влади в сфері євроінтеграції
24. Повноваження місцевих органів виконавчої влади в сфері євроінтеграції
25. Роль громадянського суспільства в сфері євроінтеграції
26. Напрямок «Політичний діалог, національна безпека та оборона»: стан виконання та проблеми.
27. Напрямок «Юстиція, свобода, безпека, права людини»: стан виконання та проблеми.
28. Напрямок «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею»: стан виконання та проблеми.
29. Напрямок «Економічне та секторальне співробітництво»: стан виконання та проблеми.
30. Напрямок «Фінансове співробітництво та боротьба із шахрайством»: стан виконання та проблеми.
31. Наслідки російсько-української війни для співпраці з ЄС.
32. Наслідки невиконання Україною Угоди про асоціацію
33. НАТО як міжнародна організація безпеки. Основні завдання НАТО.
34. Правові засади співробітництва Україна-НАТО.
35. Конституція України щодо стратегічного курсу України на повноправне членство в Євросоюзі та НАТО.
36. «Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору» про розвиток та поглиблення стратегічного партнерства.
37. Види та наслідки співпраці України та НАТО на сучасному етапі
38. Розширення видів та форм співпраці України та НАТО.

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Східне партнерство ЄС.
2. Повноваження Кабінету Міністрів України в сфері євроінтеграції
3. Правові засади співробітництва Україна-НАТО

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 5 лекційних занять за заочною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій запланом	Кількість відвіданих лекцій				
			1	2	3	4	5
1.	Заочна	5	1	1	1	1	1

2.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 1 семінарського заняття за заочною формою навчання. За результатами семінарського заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття. Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

2.4. На семестровий контроль з кожної навчальної дисципліни відводиться 30 балів.

Шкала визначення балів за результатами семестрового контролю подана у табл.

Шкала
визначення балів за результатами семестрового контролю

Кількість балів за результатами семестрового контролю	Рівень знань студента	Критерії оцінювання
27 – 30	високий	Студент правильно, повно та аргументовано розкрив питання, продемонстрував вміння самостійно аналізувати теоретичний матеріал, правильно та аргументовано вирішив завдання практичного характеру, володіє термінологією і викладає матеріал чітко і логічно.
24,5 – 26,5	достатній	Студент достатньо повно розкрив суть питання, володіє термінологією, але назвав не всі риси, ознаки або види явища, процесу, інституту, теорії, категорії, проблеми, не до кінця розкрив зміст понять, допустив деякі неточності, які були виправлені ним при відповідях на додаткові питання і не вплинули на правильне розуміння змісту.
22,5 – 24		Студент у цілому розкрив суть питання, відповідає аргументовано і загалом правильно, володіє термінологією, але назвав не всі теорії, функції, риси явища, інституту, процесу, допустив декілька помилок, які не вплинули на їх правильне розуміння.
20,5 – 22	середній	Студент не до кінця розкрив основний зміст питання, деякі суттєві риси, явища, поняття. Проблеми розкрив частково, допустив певні помилки та неточності, які свідчать про його неповне розуміння сутності питання, в основному володіє термінологією.
18 – 20		Студент не до кінця розкрив зміст питання, не повністю визначив його істотні аспекти: риси, функції, види, форми тощо, допустив помилки принципового характеру, недостатньо володіє термінологією.
10,5 – 17,5	низький	Студент не достатньо розкрив зміст питання, не вміє його аналізувати і не може послідовно і логічно викласти, допустив суттєві помилки, не володіє термінологією.
0 – 10		Студент не розкрив зміст питання, не зумів його аналізувати і послідовно і логічно викласти, допустив хибні думки, не володіє термінологією.

Підсумовування балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здійснюється після складання семестрового контролю. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання набраних студентом балів з поточного та семестрового контролю. Семестрова оцінка виставляється у відомості обліку успішності, індивідуальному навчальному плані та заліковій книжці студента, при чому вона не може перевищувати 100 балів.

2.5. У разі отримання за результатами вивчення навчальної дисципліни (поточного і підсумкового контролю) 34 або менше балів (оцінка F за шкалою ЄКТС) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну в наступному навчальному періоді. У разі

отримання за результатами вивчення навчальної дисципліни (поточного і підсумкового контролю) 35-59 балів (оцінка FX за шкалою ЄКТС) студент має право повторно пройти підсумковий контроль двічі: перший раз – перескладання викладачеві, другий раз – перескладання комісії.

2. Рекомендовані джерела

Тема 1. Розширення ЄС і поглиблення інтеграційних процесів на Схід. Східне партнерство ЄС.

1. Петров Р. А. Право Європейського Союзу : Навчальний посібник. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків : Право, 2019. 442 с. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Pravo-ievropeyskoho-soiuзу.pdf>
2. Договір про Європейське Співтовариство вугілля і сталі (1951р.) *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_026
3. Договір про Європейське Економічне Співтовариство (1957р.) *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_017
4. Договір про Європейський Союз. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029/ed20050101
5. Договір про Європейське Співтовариство з атомної енергії (1957р.) *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_027
6. Єдиний Європейський Акт (1986р.) *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_028
7. Договір про Європейський Союз (1992р.) (Маастрихтська Угода) *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029/ed20050101
8. Амстердамський Договір (1997р.) *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://web.archive.org/web/20120829111957/http://www.eurotreaties.com/amsterdamtreaty.pdf>
9. Ніщський Договір (2001р.) *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_261
10. Лісабонський Договір (2007р.) *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029?lang=en

Тема 2. Історичні та політичні передумови інтеграційних процесів Україна-ЄС

1. EU-Ukraine Association Agreement – the complete texts. URL : http://eeas.europa.eu/ukraine/assoagreement/assoagreement-2013_en.htm
2. First stage of EU-Ukraine Action Plan on Visa Liberalization could be finished before Vilnius summit – Tombinski. Tag Archives: EU-Ukraine Association Agreement. URL : <http://www.modernukraine.eu/tag/forum-kluyiev-european-integration-course-does-not-stop-2/>
3. Herman V. The Association Agreement between the EU and Ukraine must be signed. Appeal of the Ukrainian National Platform of the Eastern Partnership Civil Society Forum. URL : <http://www.ucipr.kiev.ua/publications/the-association-agreement-between-the-eu-and-ukraine-must-be-signedappeal-of-the-ukrainian-national-platform-of-the-easternpartnership-civil-societyforum/lang/en>

4. Дахно І. І. Право Європейського союзу : навч. посібник. / За ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна. / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 416 с.
5. Економічна складова Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління URL: <http://www.euointegration.com.ua/files/a/2/a2732e1-economic-ied.pdf>
6. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/pdf>
7. Нечипорук, К. О., Щерба Р. І. Угода про асоціацію України та ЄС: процес укладення угоди та його наслідки для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* / голов. ред. М.М. Палінчак. Ужгород : Гельветика, 2018. Вип. 22, №Ч.3. С. 5–9.
8. Палагнюк Ю. В. Механізми співробітництва між Україною та ЄС відповідно до Угоди про партнерство та співробітництво. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2013. № 6. С. 135-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2013_6_27
9. Палагнюк Ю. В. Політика ЄС щодо України на етапі реалізації Україною євроінтеграційної стратегії. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]*. Сер. : Державне управління. 2012. Т. 186, Вип. 174. С. 18-22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdu_2012_186_174_5.
10. Петров Р. А. Право Європейського Союзу : Навчальний посібник. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків : Право, 2019. 442 с. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Pravo-ievropeyskoho-soiuzu.pdf>
11. Про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. Угода, Протокол, Міжнародний документ від 14.06.1994 URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_012.
12. Сіренко К. Ю. Євроінтеграційна політика України: позитивні і негативні аспекти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*: зб. наук. праць. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 2, част. 3. № 22, С. 65-69.
13. Степаненко Н. О., Степаненко В.О. Інтеграція України до Європейського союзу: переваги та недоліки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 61. С. 62-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2018_61_9.
14. Угода про Асоціацію між ЄС та Україною : Короткий посібник з Угоди про Асоціацію URL: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/association_agreement/guide.pdf.
15. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Ратифікована від 16.09.2014 № 1678-VII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

Тема 3. Угода про партнерство та співробітництво. Порядок денний асоціації Україна-ЄС.

1. Палагнюк Ю. В. Механізми співробітництва між Україною та ЄС відповідно до Угоди про партнерство та співробітництво. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2013. № 6. С. 135-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2013_6_27
2. Про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими

- Співтовариствами та їх державами-членами. Угода, Протокол, Міжнародний документ від 14.06.1994 URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_012.
3. Порядок денний асоціації Україна - ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію від 23 листопада 2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_990
 4. Порядок денний асоціації Україна – ЄС як частина підготовки Угоди про асоціацію. Результати громадського моніторингу у 2010-2011 роках / Укр. незалеж. центр політ. дослідж. : за заг. ред. Ю. Тищенко. К. : Агентство "Україна", 2012. 108 с.
 5. Серета Т.М. Порядок денний асоціації Україна – Європейський Союз: імплементація основоположних засад в конституційне законодавство України. *Часопис Академії адвокатури України*. 2014. том 7. № 3 (24). С. 88-91.

Тема 4. Угода про асоціацію України та ЄС. Етапи формування, підписання. Ратифікація Угоди про асоціацію.

1. Економічна складова Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління URL: <http://www.eurointegration.com.ua/files/a/2/a2732e1-economic-ied.pdf>
2. Кірик А.Ю. Поняття та основні способи наближення законодавства держав-членів та третіх країн до законодавства ЄС. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7. 2021 р. С. 287- 290. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2021/74.pdf
3. Нечипорук, К. О., Щерба Р. І. Угода про асоціацію України та ЄС: процес укладення угоди та його наслідки для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету* : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М.М. Палінчак. Ужгород : Гельветика, 2018. Вип. 22, №Ч.3. С. 5–9.
4. Петров Р. А. *Право Європейського Союзу* : Навчальний посібник. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків : Право, 2019. 442 с. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Pravo-ievropeyskoho-soiuzu.pdf>
5. Угода про Асоціацію між ЄС та Україною : Короткий посібник з Угоди про Асоціацію. URL: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/association_agreement_guide.pdf.
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Ратифікована від 16.09.2014 № 1678-VII URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

Тема 5. Інституційне забезпечення інтеграції України та ЄС

1. Костенко А. М. Вплив інститутів громадянського суспільства на євроінтеграційні процеси України; М-во освіти і науки України, Сум. держ. ун-т, Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Суми : Сум.держ. ун-т, 2018. 410 с.
2. Кравчук І., Снігир О. Інституційні питання імплементації угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. *Стратегічні пріоритети*, 2012, № 1, С. 9–17.
3. Петренко П. Д. Організація діяльності органів виконавчої влади в умовах євроінтеграції: теоретико-правовий аспект. Харків : ПромАрт, 2018. 502 с.
4. Попова Н. А., Інституційні аспекти імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2016 р. № 6. с. 51-60

Тема 6. Характеристика основних напрямків співпраці між Україною та ЄС в межах

Угоди про асоціацію

1. Звіти про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yeuropejska-integraciya/vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu/zviti-pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu>
2. Кваша О. С., Синякова А. В. Україна та ЄС: проблеми та перспективи інтеграції в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2019. Вип. 23(1). С. 112-117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_23%281%29_25
3. Кірик А.Ю. Правові аспекти політики декарбонізації транспортного сектору економіки країн-членів ЄС. *Університетські наукові записки*, 2022. Випуск № 4 (88) (2022) С. 73-87
4. Кірик А.Ю. Розвиток політики захисту прав споживачів від римського права до сучасного права Європейського Союзу. *Університетські наукові записки*, 2021, № 2 (80). _липень
5. Кірик А.Ю., Романюк В.А. Розвиток туристичної політики ЄС. *Економіка. Фінанси. Право.* 2024. №1. С. 65-70. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-article/1247>
6. Мозоль Н. Правове забезпечення євроінтеграційних процесів в Україні. *Підприємництво, господарство і право.* 2019. № 9. С. 170-174.
7. Петров Р. А. Право Європейського Союзу : Навчальний посібник. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків : Право, 2019. 442 с. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Pravo-ievropeyskoho-soiuzu.pdf>
8. Слюсаренко Ю. А. Правові засади співробітництва України та Європейського Союзу у сфері спільної безпекової та оборонної політики. *Актуальні проблеми міжнародних відносин.* 2015. Вип. 124(1). С. 94-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2015_124%281%29_12

Тема 7. Співпраця Україна-НАТО

1. Відносини Україна – НАТО. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОГО ДОГОВОРУ. 2014. С. 1. URL: http://www.nato.int/cps/uk/natolive/topics_37750.htm
2. Вступ до НАТО – стратегічний вибір України / За загальною ред. О. І. Соскіна. К.: Вид-во «Інститут трансформації суспільства», 2008. 192 с.
3. Допомога НАТО Україні. Стислий огляд. URL: http://www.ispc.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/NATO_support_UA_2018.pdf
4. Європейська та євроатлантична інтеграція України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Кордон. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 171 с.
5. Європейська та євроатлантична інтеграція: TRANSITION BOOK 2019 URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-prezentation-2019/8.2019/transition-book-final-stisnuto.pdf>
6. Кручиніна О. Україна – НАТО: проблеми та перспективи співпраці в умовах російсько-української війни. Розділ III. Регіональні студії. 2023. № 2 (16). С. 142-156. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/321/296>
7. Ліпкевич С. Я. Правові аспекти співробітництва України з НАТО. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка".* 2008. № 634 : Держава та армія. С. 163–172
8. Партнерство Україна - НАТО: час усвідомлення реалій, потреб і нових підходів. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/journal/ukr/NSD131-132_2012_ukr.pdf

9. Україна-НАТО: діагностика партнерства. Аналітична записка. URL: <http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/Ukrayina-y-NATO--Diagnostyka-partnerstva.pdf>
10. Юрчак М. 25 років співпраці: фактор НАТО у відносинах України та Європейського Союзу. *Україна–Європа–Світ*. 2016. Вип. 17. С. 50–57

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Глосарій термінів Європейського Союзу - <http://europa.dovidka.com.ua>
2. Офіс публікацій Європейського Союзу - <https://op.europa.eu/>
3. Офіційний вебпортал парламенту України - <http://rada.gov.ua>.
4. Урядовий портал - <https://www.kmu.gov.ua/>
5. Дипломатична служба ЄС - <http://www.eeas.europa.eu/>
6. Представництво Європейського Союзу в Україні - https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk
7. Європейська рада та Рада Європейського Союзу - <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2018/07/09/ukraine/>
8. Платформа Громадянського Суспільства Україна-ЄС - <http://eu-ua-csp.org.ua/what-is-eu-ua-csp/>

ОНОВЛЕНО:

Доцент кафедри міжнародного та
європейського права, доктор філософії з
права

Алла КІРИК

_____ 2024 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри міжнародного та європейського права
27 серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, кандидат юридичних
наук, доцент

Світлана ЛОЗІНСЬКА

_____ 2024 року

Обліковий обсяг оновлення 0,04 ум.др.арк.